



La diligència



Guillem Fiol Pons

Per inaugurar aquest 2003 que commemora els cent anys de realització d'*Assalt i robatori a un tren*, m'ha semblat que l'opció més adequada era parlar de *La diligència* (*Stagecoach*).

Dirigida, ni més ni menys, que per John Ford i protagonitzada pel western fet home, John Wayne, va suposar, en aquell 1939 (any d'extraordinària collita cinematogràfica), la revifalla d'un gènere popular però, en la major part, dedicat a un banal entreteniment. És curiós que, avui en dia, bona part del públic considera els westerns com a films reiteratius i superficials, com si la lliçó donada per *La diligència* (i nombrosos exemples més) hagués estat ben assimilada per di-

verses generacions d'espectadors, però que hagués caigut recentment en l'oblit. A la pel·lícula de Ford s'hi troben elements habituals en el "cine de l'Oest", com són els cavalls, els indis, els mexicans, el *sheriff*, el bandit, l'exèrcit o el *saloon*. La seva presència en la majoria de westerns està plenament justificada històricament i geogràficament, per moltes llibertats que després es puguin prendre, cosa que no és, en cap cas, reiteratiu en sentit negatiu, sinó allò que ens permet parlar, precisament, de *westerns* i no d'un altre gènere. Per altra banda, la superficialitat també es pot rebutjar fàcilment. A nivell temàtic, *La diligència* ofereix una peculiar reunió al vehicle: un banquer corrupte, un *sheriff*, un conductor, un bandit, una

prostituta, un venedor de whisky, un metge sovint begut, un jugador sudista i la dona embarassada d'un militar. Les relacions i reaccions que es van succeint en cada un d'ells davant situacions diverses són tan complexes i riques en lectures que no caben en aquest breu comentari. A nivell formal i estètic, Ford aconsegueix combinar el seu tan característic lirisme amb la cruesa del paisatge de Monument Valley, l'acció més trepidant (persecució dels indis) amb un ús senzill del llenguatge cinematogràfic, però d'una efectivitat difícil d'imitar (tràveling de presentació de Wayne).

En resum, *La diligència* és una pel·lícula que es gaudeix per si mateixa i un *western* que permet reinviduar el gènere. ■